

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D. v právní věci **žalobce: O. C h .**, nar. „X“, státní příslušnost Ukrajina, t. č. „X“, zastoupeného JUDr. Ilonou Tajchnerovou, advokátkou se sídlem v Ústí nad Labem, ul. Moskevská č. p. 1604/35, PSČ 400 01, proti **žalovanému: M i n i s t e r s t v u v n i t r a, Odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem v Praze 7, ul. Nad Štolou č. p. 3, Poštovní schránka 21/OAM, PSČ 170 34, v **řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2015, č. j. OAM-350/ZA-ZA08-K07-2014, E. č. B002331,**

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne **16. 1. 2015, č. j. OAM-350/ZA-ZA08-K07-2014, se pro nezákonnost z r u š u j e** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené právní zástupkyni žalobce JUDr. Iloně Tajchnerové **se p ř i z n á v á odměna** za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů v částce **20.570,-Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včasné podanou žalobou ze dne 10. 2. 2015 ve znění jejího doplnění ze dne 12. 3. 2015 domáhal přezkoumání zákonnosti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2015, č. j. OAM-350/ZA-ZA08-K07-2014, E. č. B002331, jímž nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle ust. § 12, ust. § 13, ust. § 14, ust. § 14a a ust. § 14b zákona č. 325/1999 Sb.,

o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V žalobě ve znění jejího doplnění prostřednictvím jemu ustanovené právní zástupkyně žalobce uvedl, že se na žalovaného obrátil svou žádostí o udělení mezinárodní ochrany v České republice a uváděl, že v jeho vlasti, ačkoliv nebyla vyhlášena válka, panuje válečný stav, muži jsou povoláváni na vojnu a žalobci krátce před jeho plánovaným návratem přišel povolávací rozkaz. Žalovaný žádost přezkoumal ze všech hledisek zákona o azylu a dospěl k závěru, že není důvod k udělení azylu, když mj. uvedl, že podle Ženevské konvence není vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť podle Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků (Ženeva 1951) a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků (New York 1967), vydané Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v Ženevě v září 1979 „člověk jasně není uprchlíkem pokud jeho jediným důvodem pro dezerci či vyhýbání se nástupu vojenské služby je jeho averze vůči vojenské službě či strach z boje“. Dál pak žalovaný odkázal na judikát Vrchního soudu v Praze, kde se opět zdůrazňuje, že pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální nebo pro politické přesvědčení, byť by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.

S tímto stanoviskem samozřejmě žalobce souhlasí, a pokud by žil ve státě, kde je jasná vnitřní i zahraniční politika, neměl by problém za svou vlast bojovat a to se všemi riziky, která k takové službě vlasti patří. Na Ukrajině je však situace taková, že ani státní orgány ani parlament ani zahraniční pozorovatelé nedovedou popsat, kdo proti komu bojuje. Zcela zřejmě v zemi existují extremistické skupiny podporované Ruskem, zcela zřejmě ale v zemi operuje také neoficiální domobrana, hájící zájmy Ukrajinců a vedle toho ještě v zemi operuje řádná armáda Ukrajiny. Do toho se vměšují ještě separatistické tendence ruskojazyčného obyvatelstva, v zemi dochází k rabování a státní orgány nejsou schopny na to naprosto nijak reagovat. V zemi není válka, ale tanky v ulicích rozhodně nejsou normálním stavem k žití. V případě, že dojde k nástupu žalovaného na vojenskou službu a žalovaný bude nucen vstoupit do bojů, velmi se obává toho, že bude bojovat za stát, s jehož politikou se naprosto neztotožňuje, bude bojovat proti svým spoluobčanům, kteří se snaží Ukrajinu bránit. Že nikdo neví pro, co a proti komu bojuje a jak dojednat mír je zjevné i z jednání, jehož se zúčastnila řada vrcholných představitelů státu EU v čele s Angelou Merkelovou, kdy výsledkem bylo jen chvilkové utišení zbraní. Spor není uvnitř Ukrajiny, ale Ukrajina je předmětem vysoké zahraniční politiky. Žalobce by při vstupu do bojů nemohl hájit zájmy toho, v jehož barvách by bojovat měl. Pak by také musel počítat s tím, že bude vážně ohrožen jeho život a lidská důstojnost z důvodu svévolného násilí v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu. Je přesvědčen o tom, že není nezbytně nutné, aby nejprve byl ve své zemi pronásledován za prosazování odlišných politických názorů, ale stačí jeho odlišný postoj k oficiální politice státu. Žalobce má důvodnou obavu z toho, že po návratu do vlasti mu hrozí vážná újma, je přesvědčen, že naplnil podmínky pro udělení azylu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Je přesvědčen, že žalovaným zjištěný skutkový stav, který byl vzat při jeho rozhodování, je v rozporu se skutečnou situací v zemi a je zapotřebí zásadní doplnění spočívající v odborném posouzení situace přizvaným specialistou na zahraniční vztahy. Nelze dle jeho názoru vycházet jen z oficiálních stanovisek, ale je zapotřebí zcela individuálně hodnotit situaci v zemi.

Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a v písemném vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu pro nedůvodnost zamítl. Žalovaný popřel oprávněnost žalobních tvrzení a současně s nimi vyjádřil nesouhlas, neboť neprokazují nezákonnost výroku žalobou napadeného rozhodnutí s odkazem na správní spis.

Dle žalovaného v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je aktuální bezpečnostní situace na Ukrajině a jeho obava z povolání do vojenské služby. Žalobce během pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany popřel, že by kdy ve vlasti měl jakékoli problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami, sdělil, že není členem žádné politické strany, hnutí nebo jiné organizace, nikdy nebyl ve vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod. Žalobce dále popřel, že by kdy měl ve vlasti jakékoli problémy kvůli své rase, náboženství, národnosti či z jiných azylově relevantních důvodů, dále rovněž prohlásil, že neměl ani žádný problém s vycestováním z Ukrajiny. Žalovaný v této souvislosti zdůraznil, že mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoli však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodu upravených v zákoně o azylu. Co se týká žadatelových obav z odvodu do armády, správní orgán znovu, tak jako v napadeném rozhodnutí, podotýká, že branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností, což uznává nejen Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (Ženevská konvence), ale i Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, a vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná, není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Ostatně i žalobce se s tímto stanoviskem ve své žalobě ztotožňuje.

K tvrzení žalobce, že naplnil podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, protože v případě vstupu do bojů bude muset počítat s tím, že bude vážně ohrožen jeho život a lidská důstojnost z důvodu svévolného násilí v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu, správní orgán podotýká, že Nejvyšší správní soud se ve svém rozsudku ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, k do té doby neprejudikované otázce vážné újmy zakotvené v ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, vyjádřil tak, že ust. § 14a odst. 2 písm. c) vyžaduje naplnění čtyř podmínek: (1) existenci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; (2) existenci svévolného (nerozlišujícího) násilí a (3) existenci vážného a individuálního ohrožení života nebo tělesné integrity, (4) civilisty; přičemž tyto podmínky musí být splněny kumulativně. „Z vnitřní logiky ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu,“ uvádí Nejvyšší správní soud ve shora uvedeném rozsudku, „plyne i pořadí zkoumání jednotlivých podmínek. Jako první musí být posouzena otázka, zda-li se země původu nachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu (první podmínka). Pokud ano, musí být jako druhá v pořadí zkoumána otázka, zda-li je žadatel o mezinárodní ochranu civilistou (čtvrtá podmínka). Pokud ano, je nutné přistoupit k posouzení otázky, zda-li žadatel o mezinárodní ochranu byl (resp. má důvodnou obavu, že bude) vystaven svévolnému (nerozlišujícímu) násilí (druhá podmínka). Pokud je odpověď na třetí otázku kladná, musí rozhodující orgán zkoumat, zda-li toto násilí dosahuje intenzity vážného a individuálního ohrožení života nebo tělesné integrity (třetí podmínka). Poslední dvě otázky však nelze řešit zcela odděleně, což vyplývá i z rozsudku Soudního dvora Evropských společenství ve věci C-465/07 Elgafaji, který sloučil posuzování podmínky existence svévolného (nerozlišujícího) násilí a podmínky vážného a individuálního ohrožení života nebo tělesné integrity do jednoho kritéria. Z tohoto důvodu má test aplikovatelný na ust. § 14a

odst. 2 písm. c) zákona o azylu pouze tři kroky, které lze přeformulovat do následujících otázek: (1) nachází se žadatelova země původu v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu?; (2) je žadatel o mezinárodní ochranu civilistou?; (3) hrozí žadateli o mezinárodní ochranu vážné a individuální ohrožení život anebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí? Pro existenci hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu musí být odpověď na všechny tři otázky kladná. Je-li však tento třístupňový test aplikován dle výkladu Nejvyššího správního soudu na věc žalobce a jeho azylový příběh, nejenže v jeho případě nejsou kumulativně splněna všechna tři kritéria, nýbrž není splněno ani jedno z nich. Neboť za prvé: v zemi původu žadatele, přestože je situace na jihu a východě Ukrajiny aktuálně složitá, nelze na základě informací, které správní orgán v průběhu správního řízení shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, hovořit o tom, že by na Ukrajině v současnosti probíhal vnitřní ozbrojený konflikt. Za druhé, a to třebaže už odpověď na první otázku je záporná, nelze se ani domáhat doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu z důvodu, že v případě nástupu vojenské služby žalobci hrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, neboť toto kritérium, jak bylo uvedeno výše, svědčí civilistům. Za třetí: žalobci rovněž nehrozí, že by byl v případě nástupu vojenské služby vystaven vážnému a individuálnímu ohrožení života anebo tělesné integrity z důvodu svévolného násilí. Námitka žalobce, že není nezbytně nutné, aby byl ve své zemi pronásledován za prosazování odlišných politických názorů, ale že stačí jeho odlišný postoj k oficiální politice státu, ač ani tato nemá oporu v zákoně o azylu a v judikatuře, je na základě výše uvedeného ve vztahu k naplnění podmínek ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, dle žalovaného zcela irrelevantní. K tomu žalovaný podotkl, že ve správním řízení žalobce jakožto důvod podání své žádosti o mezinárodní ochranu nyní v žalobě tvrze odlišný postoj k oficiální politice státu, s nímž se naprosto neztotožňuje, ani nikdy neuváděl. Žalobce během správního řízení tvrdil pouze to, že se za současné bezpečnostní situace na Ukrajině obává toho, že bude povolán do ukrajinské armády, a i toto dle jeho vyjádření bylo důvodem podání jeho žádosti.

Závěrem žalovaný shrnul, že se při posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu nedopustil žádné nezákonnosti. Napadené rozhodnutí bylo podle názoru žalovaného vydáno v souladu se zákonem o azylu a správním řádem a to na základě dostatečných a řádným způsobem opatřených podkladů.

V následně učiněné replice k vyjádření žalovaného žalobce setrval na všech svých žalobních tvrzeních o důvodnosti podané žaloby, přičemž ke svému tvrzení, že se na Ukrajině má podrobit vojenské službě soudu, předložil listinu ze dne 5. 2. 2015 psanou v jazyce ukrajinském, k níž současně přiložil jím opatřený překlad do jazyka českého soudním tlumočnickem a z níž vyplývá, že je hledán pro nenastoupení do vojenské služby (v seznamu osob, které mají být zadrženy a dopraveny na vojenské komisařství občanů pro vyhýbání se vojenské povinnosti, je pod bodem 7). Dle žalobce vojenská služba sama o sobě je jednou ze základních povinností mužů, schopných bránit svoji vlast. I žalobce tuto svoji povinnost bere za svou a v normální situaci by byl připraven tuto svoji povinnost řádně splnit. Žalobce ovšem odmítá být součástí ozbrojených sil, které jsou nasazovány proti vlastnímu obyvatelstvu, jež není spokojeno se situací na Ukrajině. Svou pozici přirovnává k postavení např. řadových německých vojáků za druhé světové války, z nichž řada s anexí nesouhlasila a v konečném důsledku s sebou nesla celoživotní psychický stres a navíc punc bojovníků v řadách útočící armády. Odmítnutí účasti v armádě však pro ně mělo pro takového vojáka nedožrnné

následky. Žalobce sám hodnotí situaci v části, kde žije a která je označována za relativně klidnou, přesto za velmi nejistou, kde dochází k potyčkám, vzájemným výpadům a místním konfliktům. Žalobce nezpochybňuje, že informace, které o situaci o politické a bezpečnostní situaci shromáždil žalovaný, byly v daný okamžik maximum možného, ovšem přesto je přesvědčen, že všechny tyto informace jsou pouhými oficiálními prohlášeními zúčastněných stran. A že zúčastněnou stranou v tomto případě není jen Ukrajina a Rusko, ale např. i státy evropské unie a dokonce i Spojené státy, je zřejmé. Žalovaný sice ve svém vyjádření podrobně rozepsal podmínky, za nichž je dle rozsudku Soudního dvora Evropských společenství v dané konkrétní věci ochranu přiznat, a současně sděloval, že žalobce kritéria daná tímto rozhodnutím nesplňuje. Žalobce je však přesvědčen, že žalovaný, jako správní orgán v rámci své činnosti samozřejmě respektuje zákon a výkladová stanoviska, ovšem současně nutně aplikuje správní uvážení a individuálně hodnotí postavení každého ze žadatelů. Dle žalobce je naprosto vyloučené, aby ten, jehož je evidentně ohrožen, avšak nezapadá do „škatulky“ dané rozhodnutím být vysoké soudní instance, mu byla ochrana odmítnuta.

Při ústním jednání před soudem konaném dne 29. 6. 2015 právní zástupkyně žalobce setrvala na všech žalobních námitkách. Zdůraznila přitom, že žaloba byla podána důvodně s ohledem na panující vnitřní ozbrojený konflikt na Ukrajině, kterým je žalobce přímo dotčen, jelikož mu hrozí aktivní vojenská účast v tomto konfliktu popřípadě postih za odepření vojenské povinnosti.

Při též ústním jednání sám žalobce k věci uvedl, že odmítá se z morálního přesvědčení účastnit neoficiální občanské války, která je fakticky vedena na východní Ukrajině. Jakožto řádný občan Ukrajiny je mu proti mysli bojovat proti svým spoluobčanům, mezi nimiž jimi jsou i jeho bývalí spolužáci z vysoké školy, a to jen pro něčí politické zadání. Zdůraznil, že je úspěšný absolvent vysoké školy, a proto by se rád věnoval svému oboru, který vystudoval, a nikoliv nesmyslné válce. Je mu proti mysli, že by měl někoho zabíjet jen pro odlišné politické přesvědčení z řad svých spoluobčanů. Pokud by Ukrajina byla napadena cizím nepřítelem, tak by samozřejmě svoji vojenskou povinnost neodmítal a řádně plnil obranu svých blízkých. Má za to, že jím předložená listina ze dne 5. 2. 2015 jednoznačně prokazuje, že mu hrozí zatčení pro odmítnutí plnění vojenských povinností, takže má strach vrátit se na Ukrajinu a dokonce se obává o svůj život.

Pověřený pracovník žalovaného při tomž ústním jednání před soudem navrhl zamítnutí žaloby, když žalobcova případná branná povinnost nepředstavuje azylově relevantní důvod. K žalobcem předložené listině ze dne 5. 2. 2015 poznamenal, že s ohledem na datum jejího vyhotovení, tuto listinu žalovaný nemohl v rámci své rozhodovací činnosti zohlednit, nicméně i přes tuto skutečnost se žalobou napadené rozhodnutí vypořádává s tím, proč nelze žalobcem uváděné skutečnosti vyhodnotit za azylově relevantní důvody či důvod pro udělení tzv. doplňkové ochrany, když ani žalobcova vojenská povinnost není ničím výjimečná. Závěrem vyjádřil přesvědčení, že žalobce si může svůj pobyt na území České republiky legalizovat jinak, a to pomocí zákona o pobytu cizinců na území České republiky, jako tomu je u mnoha ostatních občanů z Ukrajiny.

Při též ústním jednání před soudem konaném dne 29. 6. 2015 soud přikročil v intencích ust. § 52 a ust. § 77 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), k dokazování čtením originálu překladu do českého jazyka listiny ze dne 5. 2. 2015, který byl založen do spisu na č. l. 47 a který si soud od žalobce vyžádal za účelem ověření jeho shodnosti s kopií překladu předloženou žalobcem.

Z dané listiny přitom soud zjistil, že žalobce je na Ukrajině hledán pro nenastoupení do vojenské služby (v seznamu osob, které mají být zadrženy a dopraveny na vojenské komisařství občanů pro vyhýbání se vojenské povinnosti, je pod bodem 7, s tím, že v poznámce u jeho položky je uvedeno „opakovaně“).

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené ust. v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v ust. § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty ode dne doručení napadeného rozhodnutí, jak stanovuje ust. § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. a ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení odůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti podle § 76 odst. 2 s. ř. s. přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost. Takové nedostatky v projednávané věci nebyly zjištěny.

Soud si vyžádal u žalovaného spis a po přezkoumání skutkového a právního stavu a uskutečněném ústním jednání, při němž soud přikročil k dokazování, jak předestřel shora, dospěl k závěru, že na základě podané žaloby je třeba žalobou napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

V daném případě žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí mj. konstatoval, že u žalobce není dán důvod pro udělení tzv. doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, neboť nutnost vykonat vojenskou službu nelze vnímat jako vážnou újmu a stejně tak nelze za vážnou újmu považovat případný postih, kterému by žalobce byl vystaven v případě odmítnutí nastoupit k jejímu výkonu, neboť na Ukrajině neprobíhá mezinárodní ani vnitřní ozbrojený konflikt, když zhoršená bezpečnostní situace panuje jen ve dvou správních oblastech (Doněcká a Luhanská oblast) z celkových dvacetičtyř oblastí, s tím, že žalobce před odjezdem z vlasti žil s rodinou v Dněpropetrovské oblasti, která jen sousedí s jednou z oblastí, kde je zhoršená bezpečnostní situace.

Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu platí, že doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. V odst. 2 písm. c) téhož ustanovení je pak zakotveno, že za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.

V daném případě bylo provedeným dokazováním v řízení před soudem prokázáno, že žalobcova obava z výkonu vojenské služby popř. jeho postih pro nenastoupení do vojenské služby nemá jen hypotetický základ, nýbrž má reálný základ, neboť z listiny ze dne 5. 2. 2015 prokazatelně vyplynulo, že žalobce je pod bodem 7 uveden v seznamu osob, které mají být zadrženy a dopraveny na vojenské komisařství občanů pro vyhýbání se vojenské povinnosti, s tím že na daném seznamu je u žalobce uváděna poznámka „opakovaně“. Vedle toho i sám žalovaný připustil v žalobou napadeném rozhodnutí i v řízení před soudem, že i v době

rozhodné na východě Ukrajiny probíhá vnitřní ozbrojený konflikt, přičemž ze zpráv situaci na Ukrajině, které tvoří nedílnou součást správního spisu (zejména Zpráva z Infobanky ČTK o stavu na Ukrajině k 4. 12. 2014), vyplývá, že jednak v souvislosti s tímto vnitřním ozbrojeným konfliktem na východě Ukrajiny je na Ukrajině opakovaně vyhlášována rozsáhlá mobilizace a jednak že v rámci tohoto probíhajícího vnitřního konfliktu na východě Ukrajiny nikoliv ojediněle dochází ke ztrátám na lidských životech účastníků bojů včetně z řad vojáků ukrajinské armády (např. tzv. masakr ze srpna 2014, kdy dle neúplných údajů zahynulo nejméně 300 vojáků ukrajinské armády – viz Zpráva z Infobanky ČTK o stavu na Ukrajině k 4. 12. 2014), a to i přes uzavřené příměří dne 5. 9. 2014 (v rádech několika set životů do 4. 12. 2014 – viz Zpráva z Infobanky ČTK o stavu na Ukrajině k 4. 12. 2014).

Při posuzování žalobcových obav z výkonu vojenské služby popř. jeho postihu pro nenastoupení do vojenské služby dle názoru soudu měl žalovaný nejen striktně vycházet z dikce ust. § 14a odst. 1, odst. 2 písm. c) zákona o azylu, nýbrž tato ustanovení měl žalovaný vykládat i v reflexi Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydané Úřadem vysokého komisaře pro uprchlíky OSN v lednu 1992, což ostatně žalovaný v jiných případech činí, jak je soudu známo z jeho úřední činnosti (k tomu srov. např. řízení vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 78 A 2/2015). V tomto dokumentu se v čl. 167 až 170 mj. sice uvádí, že obavy z možného trestního stíhání a potrestání za dezerci či vyhýbání se nástupu vojenské služby nepředstavují samy o sobě opodstatněné obavy z pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Nicméně dezertér nebo člověk vyhýbající se vojenské službě může být považován za uprchlíka, pokud by bylo prokázáno, že by byl za tento vojenský trestný čin vystaven nepřiměřeně přísnému trestu z důvodu jeho rasy, náboženství, státní příslušnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě nebo politických názorů. Důvodem pro nárokování postavení uprchlíka přitom může být i skutečnost, že výkon vojenské služby by si vyžadoval účast jedince ve vojenských akcích, které jsou v rozporu s jeho skutečným politickým, náboženským nebo morálním přesvědčením nebo oprávněnými pohnutkami jeho svědomí.

V daném případě přitom žalobce, který byl dosud občanem nevojákem a je vysokoškolsky vzdělán v technickém oboru, přičemž i v zemi původu před odchodem do České republiky v technickém oboru pracoval, v azylovém řízení a posléze i v řízení před soudem od prvopočátku konzistentně a setrvale uváděl, že jeho případná vojenská účast v probíhajícím vnitřním ozbrojeném konfliktu na východě Ukrajiny mezi vládními ukrajinskými vojenskými silami a tzv. proruskými separatisty popř. dalšími frakcemi, je v rozporu s jeho morálními a náboženskými principy, neboť by zabíjel mladé lidi jako je on sám z řad svých spoluobčanů, včetně případně svých spolužáků ze studií.

Již výše přitom bylo soudem zmíněno, že důvodem pro nárokování postavení uprchlíka může být i skutečnost, že výkon vojenské služby by si vyžadoval účast jedince ve vojenských akcích, které jsou v rozporu mj. s jeho skutečným náboženským nebo morálním přesvědčením nebo oprávněnými pohnutkami jeho svědomí. V předmětné věci má soud za to, že v řízení před soudem bylo bezpečně žalobcem prokázáno, že jeho účast ve vojenské akci na východě Ukrajiny je v případě jeho návratu do vlasti reálná, přičemž tato účast by byla v rozporu s jeho skutečným náboženským a morálním přesvědčením a také s pohnutkami jeho svědomí, které soud hodnotí vzhledem k dosavadnímu stylu života žalobce na Ukrajině jako oprávněné. Za tohoto stavu řízení proto žalobou napadené rozhodnutí soud nemohl vyhodnotit jako zákonné, neboť u žalobce v době rozhodování soudu byly naplněny předpoklady pro to, aby

mu byla udělena tzv. doplňková ochrana ve smyslu ust. § 14a odst. 1 v návaznosti na odst. 2 písm. c) téhož ustanovení zákona o azylu.

V důsledku této skutečnosti soud proto rozhodl ve výroku rozsudku ad I. o zrušení rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost s odkazem na ust. § 78 odst. 1 s. ř. s. a současně s odkazem na ust. § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, v němž pak bude podle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku. V dalším řízení by žalovaný měl vycházet z aktuálního vývoje vnitřního ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny.

Výrok rozsudku ad II. má pak oporu v tom, že žalovaný neměl ve věci úspěch a žalobce, který měl ve věci plný úspěch, náhradu nákladů řízení nepožadoval, když žádné náklady mu ani podle obsahu správního spisu nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků náhradu nákladů s odkazem na ust. § 60 odst. 1 s. ř. s.

Žalobci byla pro toto soudní řízení ustanovena právní zástupkyně, a to JUDr. Ilona Tajchnerová, a proto soud ve výroku rozsudku ad III. rozhodl s odkazem na ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. o přiznání odměny této právní zástupkyni za zastupování žalobce v celkové výši 20.570,-Kč. Tato částka se skládá z částky 15.500,-Kč za pět úkonů právní služby po 3.100,-Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění po 1. 1. 2013 [převzetí a příprava zastoupení - § 11 odst. 1 písm. b), doplnění žaloby - § 11 odst. 1 písm. d), replika ze dne 29. 4. 2015 - § 11 odst. 1 písm. d), porada s klientem přesahující jednu hodinu - § 11 písm. c), účast při jednání soudu dne 29. 6. 2015 - § 11 odst. 1 písm. g)]; z částky 1.500,- Kč za pět s tím souvisejících režijních paušálů po 300,- Kč podle ust. § 13 odst. 1, odst. 3 vyhl. Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. ve znění po 1. 9. 2006 a z částky 3.570,-Kč představující 21% DPH za poskytnuté právní služby, kterou je právní zástupkyně žalobkyně povinna podle zvláštního právního předpisu odvést z odměny za zastupování a náhrad, jež byly vyjmenovány. Tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 29. června 2015

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová